

КОРПОРАТИВЕН МЕЃУНАРОДЕН СЛАВЈАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ
"Г.Р.Державин" - Свети Николе - Р.Македонија

ЗБОРНИК

на научни трудови

**ЧЕТВРТА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА**

«МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД»
(КУЛТУРА, СЛАВЈАНСТВО И ЕКОНОМИЈА)

СВЕТИ НИКОЛЕ, Р.МАКЕДОНИЈА - ТАМБОВ, РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА
- 2013 -

Организационен одбор:

претседател: Јордан Ѓорчев - Р. Македонија
заменик претседател: Владислав М. Јурјев - Русија
член: Бранимир Чович - Босна и Херцеговина
член: Здравко Гаргаров - Бугарија
член: Душан Николовски - Р. Македонија
член: Нина Коваљ - Русија
член: Лариса Чович - Србија
член: Борче Серафимовски - Р. Македонија

Уредувачки одбор:

доц. д-р. Јордан Михајловски - Р. Македонија
проф.д-р Наталија Сафонова - Русија
проф.д-р Стојан Пржовски - Р. Македонија

Технички секретар на конференцијата: Сања Стојанова

Компјутерска обработка и дизајн: Бојан Спасев

Адреса на комисијата: ул.Маршал Тито 77, Свети Николе, Р.Македонија

Контакт телефон: 00389 (0)32 440 330

Организациониот одбор им се заблагодарува на сите учесници за соработката!

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

082

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (4 ; 2013 ; Свети Николе)

Меѓународен дијалог : исток-запад : (култура, славјанство и економија) : зборник на научни трудови / Четврта меѓународна научна конференција ; [уредувачки одбор Јордан Михајловски, Наталија Сафонова, Стојан Пржовски]. - Свети Николе : Меѓународен центар за славјанска просвета, 2013. - 724 стр. : илустр. ; 25 см

Текст на повеќе јазици. - Библиографија кон одделни трудови

ISBN 978-608-4689-04-1

а) Меѓународна научна конференција (4 ; 2013 ; Свети Николе)

COBISS.MK-ID 93694474

Напомена:

Организациониот одбор на Четвртата меѓународна научна конференција «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК-ЗАПАД» не одговара за можните повреди на авторските права на научните трудови објавени во зборникот. Целосната одговорност за оригиналноста, автентичноста и лекторирањето на научните трудови објавени во зборникот е на самите автори на трудовите.

МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ
ИСТОК - ЗАПАД

(КУЛТУРА, СЛАВЈАНСТВО И ЕКОНОМИЈА)

Содржина

ПОЛИТИКОЛОГИЈА, ИСТОРИЈА, ЛИНГВОКУЛТУРОЛОГИЈА

ЈАЗЫК ИНТЕРНЕТ ОБЩЕСТВА И.С. Арсенова	21
НАРУШЕНИЕ ЛЕКСИЧЕСКОЙ СТАБИЛЬНОСТИ - ЯЗЫКОВАЯ ВЕХА ЭПОХИ И.Л. Масленникова	25
РУСКИТЕ УЧЕНИ ЗА МАКЕДОНИЈА Јордан Михајловски	29
ЈАЗЫКОВОЙ КОД МОЛОДЕЖНОГО ДИСКУРСА Милена Иванова Стойкова	33
ИНТЕРФЕРЕНЦИЈАТА НА КУЛТУРНИТЕ СЕМИОСФЕРИ ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НИЗ ЛИКОТ-ЗНАК АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ Ранко Младеноски	38
ГЕСТОВИТЕ ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК Надица Маркоска, Ева Велинова	43
НАЦИОНАЛНОТО, ЕВРОПЕЙСКОТО И ГЛОБАЛНОТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ Надя Маринова	47
МЕЖКУЛТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ И ЭВРИСТИКА В ПРЕПОДАВАНИИ РКИ Ж.А. Нуршаихова	50
ДЕФИНИРАЊЕ НА МУЛТИЛАТЕРАЛИЗМОТ Горан Илиќ, Нина Несторовска	56
СИНХРОНИСКА И ДИЈАХРОНИСКА АНАЛИЗА НА ПРАВНИТЕ ТЕРМИНИ ВО ФРАНЦУСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Светлана Јакимовска	60
СТАЛИНГРАД И ПРЕСВРТОТ ВО СВЕТСКАТА ИСТОРИЈА Петар Солаковски	65
О ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ ДЕЛУ НИКОЛЕ МАРТИНОСКОГ Kamenko M. Markovic, Blagoje V. Nesic	68
МЕЃУЕТНИЧКИ КОНФЛИКТИ -ВЧЕРА ДЕНЕС И УТРЕ Кети А.Несторовска	74

КУЛТУРНИОТ И ОПШТЕСТВЕНИОТ ЖИВОТ НА ЕВРЕИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА ДО ДЕПОРТАЦИЈАТА НА 11 МАРТ 1943 ГОДИНА Кире Филов	77
СПЕЦИФИКИ НА КОМПЛЕКСНАТА ПОСТАПКА ЗА ОБРАБОТКА НА БУКВА Ирена Китанова	81
ВИЗИЈАТА НА КРСТЕ МИСИРКОВ ЗА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК КАКО ЈАДРО НА СЛОВЕНСКАТА ПИСМЕНОСТ В.Ј. Лозановски, М.Р. Солунчевски	86
УСТНАЯ РЕЧЬ РОССИЙСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ: ТРАДИЦИИ И СОВРЕМЕННОСТЬ Л.А. Баландина, Е.В. Ганина	91
ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА ВО ФУНКЦИЈА НА ЗАЧУВУВАЊЕ НА МИРОТ И ПРЕВЕНЦИЈА НА КОНФЛИКТИТЕ Кенков Ванчо, Зенделовски Горан	95
ВАРИЈАБИЛНОСТ НА ГОВОРОТ НА МЛАДИТЕ ВО ИТАЛИЈА Весна Коцева, Марија Тодорова	100
КУЛТУРА БОЛГАР В ПРИДНЕСТРОВЬЕ: ИСТОРИЈА И СОВРЕМЕННОСТЬ Мария Стефанова Николова	104
МИР В РУКАХ ПОЛИТИКОВ ИЛИ НАРОДОВ? Д.Э. Пятахин	108
УПОТРЕБАТА НА СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК Александра Пандилоска Танеска	112
СТРАТЕШКИ ПЕРСПЕКТИВИ: РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА И НОВИОТ СВЕТСКИ ПОРЕДОК Нина Несторовска, Горан Илиќ	115
БЪЛГАРИЈА В ГЛОБАЛИЗИРАЩИЯ СЕ СВЯТ Тодор Коджейков	119
ПАНОРАМСКИ ПОГЛЕД ВРЗ ПОЕМАТА „ДЕНИЦИЈА“ Милена Ристова-Михајловска	122
ПРОБЛЕМЪТ - ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА Здравко Ѓьргаров	127
СОЦИОКУЛТУРНЫЙ АСПЕКТ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИИ А.А. Богдан, И.Ю. Никулина	130
NEGATION IN LINGUISTICS: ITS PLACE AND IMPORTANCE Marjana Vaneva	135

ЈАЗИКOT КАКО ОБЕЛЕЖЈЕ НА ФРАНЦУСКАТА КУЛТУРА ВО КНИЖЕВНОТО ТВОРЕШТВО НА МАРСЕЛ ПРУСТ Ева Велинова, Надица Маркоска	139
КОММУНИКАТИВНОЕ ЧЛЕНЕНИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ-ВЫСКАЗЫВАНИЯ КАК УСЛОВИЕ ЭФФЕКТИВНОГО ВЕРБАЛЬНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ С.Г. Виноградова	143
ЯЗЫКОВАЯ СТРАТЕГИЯ САЙТА: КУЛЬТУРА ПРЕЗЕНТАЦИИ Л.В. Екшембеева	146
РУССКАЯ МОДЕЛЬ ЕВРОПЕЙСКОГО ГРАФИЧЕСКОГО РОМАНА Ирина Антанасиевич	150
РАЗВОЈ НА МЕЃУКУЛТУРНАТА КОМУНИКАЦИЈА КАКО НАУКА Ј.Јованов, К. Голаков, Д. Маролова	158
ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА МИГРАЦИЈА КАКО МОДЕЛ ЗА МЕЃУКУЛТУРНО УЧЕЊЕ Ј.Караникиќ	161
РЕФЛЕКСИВНО-ДИАЛОГИЧЕСКОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ПЕРЕГОВОРАХ КАК ОСНОВА УСПЕШНОЙ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ М.В. Коваль, И. В. Сахно	165
ИСТОРИКО-ПОЛИТИЧЕСКИЕ ЯВЛЕНИЯ В ОТРАЖЕНИИ ПРАВА: СУДЕБНЫЙ ПРЕЦЕДЕНТ («СЛУЧАЙ СОЕДИНЕННОГО КОРОЛЕВСТВА») Лобкова М.В.	170
РУССКИЕ ПАРЕМИИ КАК АДАПТИРУЮЩАЯСЯ СИСТЕМА ЯЗЫКОВЫХ ЗНАКОВ Л.Б. Савенкова	173
ТОПОНИМИКА КАК ТУРИСТИЧЕСКИЙ ФАКТОР (ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЙ АНАЛИЗ ТОПОНИМА «КУМАНОВО») Юлия Атанасовска	177
ПРОБЛЕМА ЯЗЫКА ЛИТЕРАТУРЫ В ТВОРЧЕСТВЕ АЛЬФРЕДА ДЕБЛИНА О. А. Дронова	182
ЦЕРКОВНОСЛАВЯНСКИЙ ЯЗЫК: РЕФОРМИРОВАТЬ ИЛИ ИЗУЧАТЬ? Л.В. Табаченко	185
АКСИОЛОГИЧЕСКИЙ РАЗРЫВ КАК ОСНОВА КОНФЛИКТА ПОКОЛЕНИЙ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ Ю.Д. Тацитова	189
МУЛТИКУЛТУРАЛИЗАМ И МНОГУАЗИЧНОСТ КАКО ДЕЛ ОД ЕВРОПСКАТА ЈАЗИЧНА ПОЛИТИКА Марија Тодорова, Весна Коцева	192

ПРЕЦЕДЕНТНОСТ И ИСТОРИЈА Н. П. Чернева	196
РОЛ НАРОДНОГО ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТВОРЧЕСТВА В ПОЗИЦИОНИРОВАНИИ РЕГИОНА С.А. Харитонов, Л.П. Савельева	201
БИБЛЕИЗМИ ГЛАЗАМИ ПЕРЕВОДЧИКА П.А. Димитрова	206
РОЛ АНТИЦИПИРУЮЩЕЙ МОТИВАЦИИ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РУКОВОДИТЕЛЕЙ СРЕДНЕГО ЗВЕНА В ОБЛАСТИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И.Н. Шурьгин	211
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ ФОРМИРОВАНИЕ РЕЛИГИОЗНОГО МИРОВОЗЗРЕНИЯ Светла Шапкалова	216
КУЛТУРАТА И ПРОСВЕТАТА ВО ШТИП ВО ВРЕМЕ НА БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ Верица Јосимовска, Оливер Цацков	221
ЛИНГВИСТИЧЕСКИЈ ДИСКУРС В ИДИОЛЕКТЕ А.П. ЧЕХОВА Н.В.Изотова.....	224
ТРАГЕДИЈА КАЗАЧЕСТВА В «ДОНСКИХ РАССКАЗАХ» М.А. ШОЛОХОВА И В СБОРНИКЕ «СТЕПЬ» П.Н. КРАСНОВА К.О. Кузнецова.....	228
МОДЕРНИЗЪМ, ПОСТМОДЕРНИЗЪМ И ХИПЕРМОДЕРНИЗЪМ Анна Јанева	231
ПСИХОЛОГИЈА И ПЕДАГОГИЈА	
НАРОДНАТА ТРАДИЦИЈА ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА Ј.Денкова	241
ОБРАЗОВАНИЕТО КАКО РЕСУРС ВО РАЗВОЈОТ НА ОПШТЕСТВОТО Ѓорѓи Илиевски	245
ОСНОВНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА КОМПАТИБИЛНОСТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СО ЕВРОПСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ Светлана Пандилоска Грнчаровска, Гордана Станковска, Фадби Османи	254
ДЕТСТВОТО КАКО ОБЈЕКТ ВО ПСИХОЛОГИЈАТА Мартин Ѓорѓиев, Катерина Дојчинова	257
ПСИХОЛОШКИТЕ, ФИЛОСОФСКИТЕ И ЕТИЧКИТЕ АСПЕКТИ НА ЈОГАТА ЗА САМОРЕАЛИЗАЦИЈА НА ЛИЧНОСТА Стојан Пржовски, Психолог Нада Пржовска	261

КОНЦЕПТОТ НА СОЦИЈАЛНАТА ИСКЛУЧЕНОСТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА Марјан Младеновски	266
ПОЈАМ СПРЕМНОСТИ ЗА ОБУЧАВАЊЕ И УБРЗАНИ РАЗВОЈ Благоје Нешић, Каменко Марковић	270
УЧЕНИЦИ СО НАРУШУВАЊЕ НА ВНИМАНИЕТО ПРОСОЛЕДЕНО СО ХИПЕРАКТИВНОСТ (ADHD) Анита Ристеска	282
КРОССКУЛТУРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ: МЕЖКУЛТУРНАЯ И ВНУТРИКУЛТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ Т.А. Бугренкова	288
ПРИМЕНА НА ИКТ ВО НАСТАВАТА С. Георгиевска, Ф. Денкова-Зафировска	293
МЕТОДИ ЗА РАЗВИВАЊЕ НА ЕМОЦИОНАЛНАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА ВО ВИСОКО ОБРАЗОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ Марија Котевска Димовска, Николче Д. Талевски, Спиро Мавровски	301
КОНФЛИКТИТЕ ВО ПОРАНЕШНА СФРЈ НА КРАЈОТ НА 20 - ТИ И ПОЧЕТОКОТ НА 21 ВЕК Г.Елена	305
ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ НА НАСТАВНИЦИ Ф. Денкова-Зафировска, С. Георгиевска	310
МОРАЛНОТО ВОСПИТАНИЕ НИЗ ПРИЗМА НА НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ОСНОВНОТО ДЕВЕТГОДИШНО ОБРАЗОВАНИЕ Ѓ. Т. Ќимова	318
ПСИХОЛОГИЈА НА ЗАЕДНИЦАТА-ПСИХОЛОГОТ: ПИОНЕР И ПРОФЕСИОНАЛЕЦ И.П.Трајков	323
ПРАГМАТИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТ В ОЦЕНКЕ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ ИНСТИТУТОВ РОССИЙСКОЙ МОЛОДЕЖЬЮ О. И. Коврикова, С.В. Кулаков	329
СОВРЕМЕН ОБРАЗОВЕН СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - МОЖНОСТИ И ПОТРЕБА ОД ПРОМЕНИ ЗА КВАЛИТЕТНО МЕНАЏИРАЊЕ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО Мимоза Давчева , Радмила Манчевска, Снежана Андреева	334
“ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ПРЕВЕНЦИЈА НА СЕКСУАЛНАТА ЗЛОУПОТРЕБА КАЈ ДЕЦАТА СО ПОСЕБЕН ОСВРТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” Арсе Петрески	341
СОЦИЈАЛНАТА СТИГМА И УЛОГАТА НА СОЦИЈАЛНАТА ПОДДРШКА ВО НАДМИНУВАЊЕ НА ХРОНИЧНИТЕ БОЛЕСТИ Ф. Ристовска, , Е. Стоименова-Цаневска, М. Симоновска, ...	344

ПСИХОЛОШКО СОВЕТУВАЊЕ-МОДЕЛ НА ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА НА СОВЕТУВАЊЕТО ЗА ЖИВОТНИ ВЕШТИНИ В.С.Трајкова	348
ТИПОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛИЧНОСТИ КОМАНДИРОВ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ В ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В СТРЕССОГЕННЫХ СИТУАЦИЯХ Ахтямов В. С.	353
ПОДГОТОВЕНОСТ ЗА ТРАНСВЕРНИ ПРОМЕНИ- МЕТОДОЛОШКИ НАЦРТИ НА ИСПИТУВАЊАТА Б. Нешић, В.Трајкова	356
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ АДЕКВАТНОЙ САМООЦЕНКИ СЛАБОУСПЕВАЮЩИХ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ Т. И. Жданова, И.А. Шурыгина	362
ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ СУБЪЕКТНОЙ АКТИВНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ В УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И. А. Шурыгина	365
АКТИВИЗМОТ И КОНФОРМИЗМОТ НА ЛИЧНОСТА ВО ЗАЕДНИЦАТА Ѓ. Пулевски, Л. Стојковиќ Трајкоска	371
ПОИМИТЕ НА ТРАНСФЕР, КОНТРАТРАНСФЕР И ПРОЕКТИВНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА ВО ПСИХОТЕРАПИСКИОТ ПРОЦЕС Е. Стоименова - Цаневска, Ф. Ристовска, М. Симоновска	375
МЛАДИТЕ ВО ФЕЈСБУК КОМУНИКАЦИЈАТА Сузана Џамтоска-Здравковска	380
СОВРЕМЕН ОБРАЗОВНО-СОЦИЈАЛЕН ПРИСТАП НА ДЕЦА СО WILLIAMS SYNDROME НИЗ МУЗИКОТЕРАПИЈА М-р Томислав Таневски	384
ВЛИЈАНИЕ НА АФЕКТИВНАТА ВРСКА ВРЗ РАНИОТ И КАСНИОТ РАЗВОЈ НА ДЕТЕТО Станковска Гордана, Грнчаровска П. Светлана, Руси Муќереме	389
ПСИХОЛОШКИ ПОГЛЕДИ КОН РЕЛИГИЈАТА СО АКЦЕНТ НА ПСИХОЛАНАЛИТИЧКАТА ПЕРЦЕПЦИЈА В.П. Гаврилова	394
ИНВЕКТИВНАЯ ЛЕКСИКА: МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ АСПЕКТ Р.С.Черкасова (Апенок), Б.И.Тенюшев	398
УПРАВЛЕНЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ОСНОВА ПРИНЯТИЯ ЭФФЕКТИВНЫХ РЕШЕНИЙ В ОРГАНИЗАЦИИ Д.А. Барченков	401

ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ БАКАЛАВРОВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ (БИЛИНГВАЛЬНЫЙ БИКУЛЬТУРНЫЙ АСПЕКТ) И.Е.Брыксина	404
НРАВСТВЕННОСТЬ КАК КАТЕГОРИЯ ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОЙ ТЕМПОРОЛОГИИ С.В. Гузенина, И.А. Фёдоров, О.А. Запорожченко	408
ОСОБЕННОСТИ ПСИХОЛОГО-АКМЕОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СОВРЕМЕННЫХ ПЕДАГОГОВ В УСЛОВИЯХ СРЕДНЕГО ПРОФЕСИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ Т.Н. Ефимова	411
ОБЩЕСТВЕННОЕ МНЕНИЕ, КАК ЯВЛЕНИЕ ДУХОВНОЙ ЖИЗНИ ОБЩЕСТВА А. В. Золотухин	415
ОСНОВНЫЕ ПАРАДИГМЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ ПРОФЕСИОНАЛА В СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ Е. Калинина	418
АДДИТИВНЫЙ МЕХАНИЗМ БЕСКРИЗИСНОГО РАЗВИТИЯ ВНУТРИГРУППОВЫХ ОТНОШЕНИЙ Н.А. Коваль, А.В. Кидинов	422
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ОБУСЛОВЛЕННОСТЬ РИСКА КАК ФЕНОМЕНА С.А. Масалов	426
WEBQUEST – AN EFFECTIVE ONLINE TOOL FOR LANGUAGE LEARNING AND DEVELOPMENT N. Daskalovska	430
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СУБЪЕКТИВНОГО ПРЕДСТАВЛЕНИЯ МОЛОДЕЖИ О ТРУДНЫХ ЖИЗНЕННЫХ СИТУАЦИЯХ С.В. Лысенко, О.В. Нефедова	435
НРАВСТВЕННАЯ КУЛЬТУРА КАК МЕХАНИЗМ ДУХОВНОГО РОСТА СТУДЕНТОВ ПЕДВУЗА Н.Б. Трофимова	439
МОТИВАЦИЈАТА И НАЈВИСОКО НИВО НА ДОСТИГНУВАЊЕ КАЈ ВОЗРАСНИТЕ ВО УСЛОВИ НА СОВРЕМЕНИОТ СВЕТ Трумпецка Снежана	443
ИНДИВИДУАЛНО-ТИПОЛОГИЧЕСКИЕ РАЗЛИЧИЯ ВО ВЛИЯНИИ РОДИТЕЛЬСКИХ ДИРЕКТИВ НА УСПЕШНОСТЬ СОЦИАЛЬНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СТУДЕНТОВ Черкасова Р.С. (Апенек)	449
ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА БОЛОЊСКИОТ ПРОЦЕС НА КРСТОПАТ Никола Петров	452

ЕВАЛУАЦИЈА НА НАСТАВНИОТ КАДАР КАКО ЕДЕН ОД НАЧИНИТЕ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ Даниела Велкова	457
УСОГЛАСУВАЊЕ НА ОБРАЗОВНИТЕ ПОЛИТИКИ СО ПОТРЕБИТЕ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ КАКО ПРЕДИЗВИК ЗА СОВРЕМЕНОТО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ Гордана Тасевска, Тони Соклевски	462
ПРОСЕЧНО ОЧЕКУВАНО ТРАЕЊЕ НА ЖИВОТОТ ВО Р. МАКЕДОНИЈА И ЗЕМЈИ НА ЕУ Т. Мицески	466
“PLAY THERAPY” – КАКО СИНОНИМ ЗА ПРЕДИЗВИЦИТЕ И ПРОБЛЕМИТЕ ВО ДЕТСКАТА КЛИНИЧКА ПСИХОЛОГИЈА Д.Белевска, М.Л.Ристеска	472
УЛОГАТА НА ПСИХОЕДУКАТИВНИТЕ ИНТЕРВЕНЦИИ ВО ПОДРШКАТА И УСПЕШНОСТА НА ИНВИТРО ФЕРТИЛИЗАЦИЈАТА Јана Белевска	476
ЖЕШКИ ТОЧКИ НА ПЛАНЕТАТА И ПАТИШТА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ ,А КОНФЛИКТИТЕ Ванѓа Н.Радевска	481
ПСИХОЛОГИЈА НА РЕЛИГИОЗНИТЕ ГРУПИ Ванѓа Н.Радевска	485
SOME FACTORS OF VALUE ORIENTATIONS OF STUDENTS FROM KRAGUJEVAC AND KOSOVSKA MITROVICA O. Radović M. Krstić, D. Stanojević	487
КОМПЕТЕНЦИИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА ОБРАЗОВНИОТ ПРОФИЛ ПСИХОЛОГ Игор Михајловски	490
ТРЕТМАНОТ НА НАДАРЕНИТЕ ДЕЦА ОД ПРЕДУЧИЛИШНА И РАНОУЧИЛИШНА ВОЗРАСТ ВО САД И РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА Владимир Михајловски	493
ПРИМЕНА НА ТЕОРИЈАТА ЗА УПРАВУВАЊЕ НА ИДЕНТИТЕТОТ ВО СОЦИЈАЛНАТА ИНТЕРАКЦИЈА Катица Стоименовска	496

ЕКОНОМИЈА

THE APPLICATION OF THE GRI GUIDELINES IN THE PUBLIC SECTOR Daniel Blab, Maja Stojanovic	505
СВЕТСКИТЕ ФИНАНСИСКИ ПРОЦЕСИ И НИВНОТО ВЛИЈАНИЕ КОН ПРЕТПРИЈАТИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА Стојан Дукоски	510

МЕНАЏИРАЊЕ НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ВО УСЛОВИ НА ЕКОНОМСКА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА И ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ИНГЕРЕНЦИИТЕ ОД ЦЕНТРАЛНО НА ЛОКАЛНО НИВО Катерина Дукоска	515
КРЕИРАЊЕ НА СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ФИРМА Душан Николовски	521
СТРАТЕГИСКОТО ЛИДЕРСТВО КАКО РЕЛЕВАНТНА КОМПОНЕНТА НА СОВРЕМЕНИОТ ПРЕТПРИЕМНИЧКИ МЕНАЏМЕНТ А.П. Гаврилова	527
IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE NATIONAL ECONOMY THROUGH THE PRISM OF LOGISTICS OPERATORS Ljupco Sotiroski, Borka Tushevska	532
МАРКЕНТИШКА ЕТИКА И.М.Станковић	537
ГРАНИЦИ НА СТОПАНСКИОТ РИСК И МЕТОДИ ЗА НЕГОВАТА ОЦЕНКА Лидия Коцева	541
УПРАВУВАЊЕ СО ДИМЕНЗИИТЕ НА ОДРЖЛИВОСТА КАКО ДЕТЕРМИНАНТИ НА ОДРЖЛИВИОТ РАЗВОЈ М.М.Матлиевска, С.А. Џамтоска-Здравковска	544
ОТСУСТВОТО НА ГЛОБАЛНА ВАЛУТА ПРИДОНЕСЕ ЗА ПОЈАВА НА КРИЗАТА И ГО СОПИРА ПРОЦЕСОТ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА Крсте Шажноски, Влатко Пачешкоски	550
МЕНАЏИРАЊЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ЕКОНОМИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПОСЛЕ СВЕТСКАТА ЕКОНОМСКА КРИЗА Sejdi Xhemali	554
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ЕКОЛОГИЈА Орлин Алексијев	559
МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА: МОГУЌНОСТИ ПРИМЕНЕ Слободан Ѓ. Анђелковић, Данијела М. Ивков, Милорад Н. Перовић	562
РАЧУНОВОДСТВО У ФУНКЦИЈИ ИЗРАДЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА Danijela M. Ivkov.....	565
ЗАДОЛЖЕНОСТА И НЕЛИКВИДНОСТА – НАЈГОРЛИВ ПРОБЛЕМ ЗА МАКЕДОНСКИТЕ КОМПАНИИ Јанка Димитрова, Оливера Ѓорѓиева Трајковска, Александар Костадиновски	568

УЛОГАТА НА ИНФОРМАЦИЈАТА ВО СТРАТЕГИСКИОТ МЕНАЏМЕНТ ПРОЦЕС ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА М.Р. Солунчевски, Л. Стефановска	574
DOPRINOS DIREKTNE STRANE INVESTICIJE ODRŽIVOM RAZVOJU TVORNICE CEMENTA KAKANJ Muhamed Softić, Nisveta Softić	578
РАЗВОЈ НА ГЛОБАЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПРЕКУ ИНВЕСТИЦИИ ВО МЛАДИТЕ Шекеринка Ивановска	582
MANAGEMENT – PROCESS TO QUALITY EDUCATION Sladjana T Stamenkova	588
ПРОБЛЕМИ НА СЕЗОННО НАЕТИТЕ В ХОТЕЛИЕРСТВОТО Д. Янева	591
ЗНАЧЕЊЕТО НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО ЗА СЕКТОРОТ НА МСП ВО МЕЃУНАРОДНИ РАМКИ Ј.Д. Босилкова	594
ИНВЕСТИЦИОННИЯТ ПРОЦЕС В МАЛКИЯ И СРЕДНИЯ БИЗНЕС В БЪЛГАРИЯ В ПЕРИОД НА КРИЗА Зинаида Стоилова.....	597
СИСТЕМОТ НА МЕЃУНАРОДНИ ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ И ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ ВО ЕРА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА Крсте Шајноски, Влатко Пачешкоски	606
НЕКОИ АСПЕКТИ И ДИЛЕМИ КАЈ ОДАНОЧУВАЊЕТО НА УДЕЛИ ИЗДАДЕНИ ОД ИНВЕСТИЦКИТЕ ФОНДОВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА К. Мишева, М. Андонов	609
МАРКЕТИНГ-КОНЦЕПЦИИ ДЛЈА РЕШЕНИЯ КРИЗИСОВ Пивовар Евгения	614
ЕДИНСТВЕН ПАЗАР ЗА ЕВРОПСКИ ИДЕНТИТЕТ Томе Неновски	618
STRENGTHENING INSTITUTIONAL ARCHITECTURE TO SUPPORT THE SMALL-MEDIUM ENTERPRISES TO MAKE MACEDONIAN ECONOMY MORE COMPETITIVE IN GLOBAL CHALLENGES Riste Temjanovski, Vesna Georgieva Svrtinov	623
ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТ НА ПОНУДАТА НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО, КАКО ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПАЗАРНОТО УЧЕСТВО НА ГЛОБАЛНИОТ ПАЗАР Т.Мицески, С.Пасовска	628

СОСТОЯНИЕ И ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РОССИИ А.А. Бурмистрова, Н.К. Родионова, И.С. Кондрашова	633
ПРОМЫШЛЕННАЯ ПОЛИТИКА СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ: ПРОБЛЕМЫ И ПРИНЦИПЫ РАЗВИТИЯ Коломейцева Марина Александровна	637
РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАТЕЖНОЙ СИСТЕМЫ РОССИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ Н.В. Коротаева, Е.В. Зобова, О.Н. Чернышова	646
КРАТКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ И ПЕРСПЕКТИВ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОЙ СИСТЕМЫ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ Ю.Ю. Косенкова, И.Н. Махонина, Е.Ю. Меркулова, Н.М. Турбина	650
РЫНОК ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ – КАК СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СИСТЕМА О.И. Ланина, О.Н. Бочарова, С.А. Потокина	654
ПРОБЛЕМА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ВЫБОРА В УСЛОВИЯХ РЫНКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУ Е.В.Лисова	660
ВЛИЯНИЕТО НА ФИНАНСИСКАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА ВРЗ ЕКОНОМСКИОТ РАСТ В. Маџова, Љ. Давчев	665
УЛОГАТА НА МОНЕТАРНАТА ПОЛИТИКА ВО ВРЕМЕ НА ЕКОНОМСКА КРИЗА Виолета Маџова, Љупчо Давчев	669
ЭКОНОМИКА РОССИИ В ПРОЦЕССЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ Н. А. Попова	673
МОНИТОРИНГЪТ НА МАРКЕТИНГА – ИЗТОЧНИК НА ОБЕКТИВНА ИНФОРМАЦИЈА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО Р. Димитрова, В. Кюрова	677
ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА ФИНАНСИСКАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА Георгиева Свртинов Весна Богољуб, Темјановски Ристе	682
БИЗНЕС-КАРТА КАК ОДИН ИЗ ИНСТРУМЕНТОВ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ РЕГИОНА Т.М. Кожевникова, А.В. Саяпин, В.Н. Рябых	686
СТОИМОСТНОЙ ПОДХОД К АНАЛИЗУ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ В. Ю. Сутягин, Р.Ю. Черкашнев	692
ОСНОВНЫЕ КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ Т.М.Кожевникова, Я.Ю Радюкова	697

БАНКАРСКИТЕ РЕГУЛАТОРИ ВЕРСУС ИМПЛИКАЦИИТЕ ОД ФИНАНСИСКИТЕ ИНОВАЦИИ Стевчо Димески	702
МЕЃУНАРОДНИОТ МАРКЕТИНГ И ИДНИНАТА Борче Серафимовски	705
КАКО И ШТО ДА СЕ МЕРИ ВО ЕКОНОМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА? Марјан Николов	712
ТРАНСФОРМАЦИЈА ПРЕДПРИНИМАТЕЛСКИХ РИСКОВ ТУРИСТИЧЕСКОГО БИЗНЕСА В УСЛОВИЈАХ ГЛОБАЛИЗИРУЈУЩЕГОСЯ МИРА О.Ю. Тарасова	716
РОССИЙСКАЯ ЭКОНОМИКА СЕГОДНЯ: НЕОБХОДИМОСТЬ МОДЕРНИЗАЦИИ Мамонтов В.Д.	721

КУЛТУРАТА И ПРОСВЕТАТА ВО ШТИП ВО ВРЕМЕ НА БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ

Штип е град со изразито богата историја, традиција и култура. Во него се случувале настани кои имаат значење не само за жителите на овој град туку и за целиот регион и пошироко.

Кога зборуваме за Штип 1912-1913 година, или Штип во време на Балканските војни, зборуваме за Штип во три различни држави, за Штип со три различни управни власти. Тоа се трите “лица” или форми на Штип што се менувале во период малку поголем од едно полугодие.

Првото лице на градот било Штип во рамките на Турската империја, второто лице, Штип град во Царството Бугарија и третото лице град во Кралството Србија.

Овој историски момент навистина заслужува внимание во културно-просветен поглед ообено.

Штип во административната поделба на Османската империја 1912 година бил каза (округ) во Скопскиот вилает.¹

Што се однесува до просветата во Штип до 1912 год. додека трело турското владеење, државна вера и јазик во наставата бил исламот и турскиот јазик. Постоеле неколку вида училишта: муслимански, христијански (каурски), едно еврејско, и едно бошначко.

Државата се грижела единствено за образованието на турските деца, иако подеднакво собирала данок за просвета (меариф-параси) од сите граѓани.

Од муслимански училишта во Штип до 1912 год. постоеле 4 основни училишта, неполна гимназија (Руждија) и медреса (верско училиште).

За образованието на христијанските деца постоеле три основни егзархиски училишта (мешовити) и една трогодишна низа гимназија. Исто така за Евреите и Бошњаци постоело едно еврејско и едно бошњачко училиште.

Сите цркви во Штип, без исклучок биле под егзархиска управа². Во нив се одвивала целата национална, политичка и просветна работа. Се било дозволено што е во рамките на црквата.

Поради тоа што Портата била толерантна кон верските слободи и културата на христијаните била во рамките на црквата. Така во Штип долго време функционирало “театрот”³ сместено во салата (изградена за таа намена) до Гранд хотел, во

1 Империјата административно била поделена на помали единици т.н вилаети или ајалети. Целата Европска Турција била поделена на шест вилаети и седмиот, како посебен Цариградски. Вилаетите биле поделени на помали делови наречени санџаци, а пак тие на кази.

Со вилаетите управувал Валија, тој се сметал за царски преставник и ја има целокупната власт во вилаетот (врховна, надзорна и полициска-наредбодавна).

Со санџациите управувал-Мутесариф, како надзорна власт над кајмакамот и мударот, а немал надлежност над војската и судовите.

2 Бугарската егзархија е бугарска црква создадена со ферман на султанот како ентитет на Цариградската патријаршија во 1870 година. До 1912 год. во нејзин состав биле вклучени Велешката, Охридската и Скопската епархија каде припаѓал и Штип.

3 Театро е стариот назив за театар како остаток од венецијанскиот дијалект. Во штипскиот говор се користат уште десетина италијанизми како што се: чинтезма, шпитале, паљачо, паланза, фруто, бало, ширто, пјато, талер, манџа, чименто, миндало и др. пренесени преку контактите со венецијанските

самиот центар на Варош маало. Во истите простории било сместено и читалиштето „Дејателност“, со библиотека. Во читалиштето се добивале печатени весници од Бугарија, Србија, (Правда, Време, Македонија, Турција, Левант тајмс, Цариградски весник, Српске новине, и Новини, Вести- протестантски). Во тоа време во Штип се печателе два локални весници „Македонија“ и „Револуција“ во редакција на Петко Пенчев, кои се умножувале на хектограф.

Уште пред изградбата на салата на штипскиот театар во 1870 година⁴, кога практично започнала историјата на овој театар како институција, Штипјани многу порано ја негувале театарската уметност. Иако се работи за време со многу ограничени можности, кога не било безбедно и слободно движењето по штипските улици и сокаци, сепак во рамките на верата како покровител, постоеле извесни слободи. Така во црковните дворови, каде практично се одвивале сите животни активности на христијаните, гостувале разни патувачки театри па Штипјани имале можност да се забавуваат и одблизу да ги почувствуваат благодетите на театарските претстави. Исто така, училишните дворови на Петровден, кога се делеле свидетелствата на учениците, биле првите „штипски театарски сцени“ со дијалози, рецитации драматизации, и музички точки изведувани од талентирани ученици.

Театарската дејност во Штип ја среќаваме и во семејниот живот низ традициите за верските празници, почнувајќи од новогодишните суровари (за Василица), паганските џамалари и најпознатите покладни народни и митолошки сценски игри како што е „мечка се жени“ или „мечкини сватови“ па до велигденските бденија и процесии кои личеле на драматизирани митови и легенди. Овде неизоставно треба да се споменат и „повечеринките“ или вечерните седенки, каде се организирале хумористични сценски изведби за весело расположение на присутните.

И свадбените традиции не биле имуни, и во нив можеле да се препознаат сцени кои се многу блиску на театарската дејност, особено моментот на продавањето на невестата и понеделничките „погазејки“ каде се случувале автентични и незаборавни комични сцени.

И музиката исто така имала почесно место во животот на штипјани. Во овој период училишните дворови и црквите биле места, каде музичките таленти доаѓале до израз. Но постоеле и музичички групи- чалгачиски тајфи, како извор за егзистенција (свиреле на свадби, сунети и други прилики). Познат штипски дајречија бил Мише Владигов, чалгачија бил Тоде Чолаков, гарнетчија Нетков Донче, кларинетист Каракарез, лаут Мише Камбури Владигов.

За одбележување е и музичката група- пеачко друштво со оркестар, на младиот учител Наунчо Османков⁵, заедно со Јордан Ѓурков формирана во 1908 год, кои настапувале и во околните места.

Од есента на следната 1912 година и летото 1913, Штип се преполнил со разнo национални војски, учеснички во Балканските војни. Но и во тие бурни воени години

трговци кои во Штип изградиле свој склад за чување на трговската стока. Тоа е зградата на Безистенот која сеуште постои, во него денес е сместена уметничката галерија. Наведените зборови во поголем број ги нема ни во српскиот ни во бугарскиот речник. И прочуените штипски мандолинисти најмногу го барале венецијанскиот тип на тамбура со полувалчест труп и краток „врат“.

⁴ „Штипската сцена“ била изградена 1870 год. во центарот на градот, до Гранд Хотел, со средства на црковно-школската општина и средства на нејзиниот претседател, штипскиот добродетел и филантроп Хаџи Костадин. Хотелот бил негова сопственост и во тоа време единствен хотел во градот. Подоцна откако го подарил на црквата, таа била сопственик се до формирањето на кралството СХС, кога ја менува сопственоста од црковна во државна, преименуван во Хотел Београд.

⁵ Наум-Наунчо Османков покрај тоа што бил учител, бил голем талент за музика, 1905 година го формирал првото музичко друштво-оркестар

кои негативно се одразиле на културен план, сепак се одржувала понекоја културна манифестација. Така во секавањата на некои од постарите штипјани се зачувани спомените за настапи на пеачки групи и хорови. Многу впечатливи биле настапите од 1913 и 1914 година на пеачката група со која раководел хороводителот Мирчиќ. Потоа музичката група на Коле Кулумов кој во 1915 година веќе станал централна фигура на културните активности во Штип.

Пет месеци по крајот на Втората балканска војна 1913, со цел да го изучува јужнословенскиот мелос во Штип дошол чехот Карел Мор⁶. Веднаш бил назначен за наставник по музика и пеење во штипската гимназија, отворена на 29 октомври 1913 година. Тој во Штип основал ученички хор, формирал аматерска театарска група и наоѓајќи меѓу градските младинци музички таленти, му предложил на директорот Лазар Триповиќ и професорот Драган Илиќ да се изведе една од неговите оперети. Овој предлог бил одобрен и од инспекторот Алекса Станојевиќ. Во првата година од Првата светска војна Карел Мор ја реализирал својата идеја. Но и овој обид за организирање на забавен живот во Штип траел многу кратко. Во почетокот на ноември 1916 година српските власти го напуштиле Штип а бугарските ја затвориле гимназијата во 1917 и 1918 година поради бројните австриски, германски и бугарски војски кои како резерва кантонирале во градот.

Старата вистина дека кога оружјето зборува музите молчат во целот го добила своето значење.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ристе Стефановски, Театарот во Македонија, Мисла Скопје, 1990.
2. Љ.Лапе, Избрани текстови за историјата на македонскиот народ, Скопје 1965
3. Тодор Маневиќ, Културата и културните дејности во Штип меѓу двете светски војни, необјавен материјал.
4. Елена Јосимовска, „Сведоштва за театарска дејност во Штип низ секавања“ Тетарски Гласник бр. 74-75, Кавадарци, 2010
5. Верица Јосимовска, Добродетелот Константин Анастасов (Хаџи-Костадин логотет), Годишен Зборник на УГД „Гоце Делчев“-Штип, 2010.
6. Оливер Цацков, Магистерски труд.....необјавен материјал
7. в. „Отечество“-Солун бр.53 од 22.VIII.1909 година

⁶ Карел Мор е роден 1873 година во чешкиот град Белохрад, композитор на две опери и неколку оперети, а некое време бил и диригент на прашката филхармонија, имал и своја оперска дружина, во Штип дошол со намера да го изучува јужнословенскиот мелос.